

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

Nr. 356

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 februari 2021

Hierbij stuur ik u – mede namens de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media – het verslag van het cultuurdeel van de informele videoconferentie van de Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport Raad (OJCS-Raad) van 1 december jl.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

Verslag informele videoconferentie OJCS-Raad (cultuur)

Beleidsdebat over het herstel van de cultuur- en mediasector na COVID-19

Het Duits voorzitterschap had een beleidsdebat georganiseerd over het herstel van de cultuur- en mediasector na COVID-19. Minister Grütters blikte terug op de invulling van het Duits voorzitterschap afgelopen half jaar. Ook gaf ze aan dat de triloog over het Creative Europe programma hopelijk succesvol kan worden afgerond.

Namens de Europese Commissie spraken vicepresident Schinás, Commissaris Gabriel en Commissaris Breton. Commissaris Schinás benadrukte het belang van culturele inspiratie juist tijdens deze crisis. Hij wees op de mogelijkheden voor de sector buiten het Creative Europe programma, zoals het Horizon programma. Ook refereerde hij aan het Bauhaus-initiatief van de voorzitter van de Europese Commissie Von Der Leyen, dat de culturele en creatieve sectoren moet gaan ondersteunen en een brug slaan tussen kunsten en wetenschap.

Commissaris Gabriel gaf aan dat ze hoopt dat lidstaten minimaal 2% uit de Europese COVID-19-herstelfondsen voor cultuur vrijmaken en dat journalisten en kunstenaars worden uitgesloten van de reisbeperkingen. Ze gaf verder aan, dat de Europese Commissie de sector in de toekomst beter zal informeren over relevante EU-initiatieven, en noemde de mogelijkheid van het inrichten van een portal daarvoor. Ook moedigde ze lidstaten aan gebruik te maken van het *Creatives Unite* platform voor het delen van goede voorbeelden.

Commissaris Breton wees op de negatieve gevolgen van de crisis voor met name de (audiovisuele) media zoals bioscopen en omroepen. Hij ziet ook kansen, vooral op het digitale vlak. Het actieplan van de Europese Commissie voor de media- en audiovisuele sector moet de veerkracht van de sector hiervoor vergroten. Hij gaf aan dat ook nationale steunmaatregelen belangrijk zijn.

Nederland heeft tijdens het debat het belang van de culturele en media-sectoren benadrukt en aangegeven dat de Nederlandse overheid de sector ondersteunt in de benodigde aanpassingen en innovaties. Ook heeft Nederland een oproep gedaan aan de Europese Commissie voor flexibiliteit in het Creative Europe programma en gevraagd rekening te houden met de nieuwe omstandigheden. Bovendien zou de sector baat hebben bij meer inzicht in de financieringsmogelijkheden op EU-niveau. Mogelijk kunnen de Creative Europe Desks in de lidstaten daarbij ondersteunen.

Alle lidstaten hebben eigen maatregelen en steunpakketten voor de culturele, creatieve en mediasectoren toegelicht. Net als Nederland onderstreepten veel lidstaten het belang van de sector, juist in tijden van crisis, en de noodzaak van extra investeringen. Ook wezen veel lidstaten op het gebrek aan informatie over de mogelijkheden die de EU heeft voor financiering van activiteiten en de complexiteit van subsidieaanvragen. Vele lidstaten zijn voorstander van een informatieportal over EU instrumenten waar de culturele en creatieve sectoren gebruik van kunnen maken, zoals Commissaris Gabriel voorstelde. Verder werd vaak aangehaald dat synergie tussen andere EU-programma's zoals Horizon en Erasmus+ erg belangrijk is en kansen kan bieden voor de culturele en creatieve sectoren.

Diversen

Voorzitterschapsconclusies over gendergelijkheid op het gebied van cultuur

De Voorzitterschapsconclusies zijn vastgesteld in Coreper en het voorzitterschap gaf hierover nadere informatie. Omdat een paar lidstaten niet konden instemmen met de tekst, zijn de Raadsconclusies omgezet in Voorzitterschapsconclusies, gesteund door 24 lidstaten. De conclusies zijn erop gericht de positie van vrouwen in de culturele sector te verbeteren en meer inzicht te krijgen in de daadwerkelijke problematiek door dataverzameling. Ook stellen ze seksuele intimidatie in de sector aan de orde.

Raadsconclusies over het waarborgen van een vrij en pluralistisch mediasysteem

De Raadsconclusies zijn vastgesteld in Coreper en het voorzitterschap gaf hierover nadere informatie. De Raadsconclusies onderstrepen het belang van mediapluriformiteit. Met name in tijden van crisis is een duurzaam, pluralistisch en betrouwbaar mediasysteem belangrijk.

Naar aanleiding van de Raadsconclusies over Mediapluriformiteit vertelde Commissaris Jourová alvast iets meer over het Europese Actieplan voor Democratie dat de week na de videoconferentie gepubliceerd is. Mediapluriformiteit is een van de aandachtsgebieden. De veiligheid van journalisten, met name vrouwelijke journalisten, is een prioriteit.

Besluit Culturele hoofdsteden van Europa

Het voorzitterschap lichtte het voorgenomen besluit toe waarin de kalender van de culturele hoofdsteden enigszins wordt aangepast naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Hierdoor lopen onder andere de huidige culturele hoofdsteden, Galway en Dubrovnik, langer door. Inmiddels is dit besluit vastgesteld in Coreper.

Omgang collecties met een koloniale context

Nederland had dit onderwerp geagendeerd om het onlangs verschenen rapport van de Raad voor Cultuur over de omgang met koloniale collecties onder de aandacht van lidstaten te brengen. De voorzitter gaf aan dat dit onderwerp in meerdere lidstaten speelt en ziet daarom een meerwaarde dit Europees op de agenda te zetten.

Auteursrecht

Frankrijk heeft aandacht gevraagd voor de implementatie van de Auteursrecht richtlijn en een arrest van het Europese hof. Commissaris Breton heeft aangegeven dat auteursrecht een topprioriteit voor de Europese Commissie is.

Europese Leesalliantie

Italië presenteerde meerdere ideeën voor het versterken van het lezen en pleitte voor het opzetten van een Europees leesbevorderingsplatform. Enkele lidstaten steunden deze oproep. De Europese Commissie zal kijken naar mogelijkheden voor ondersteuning, mogelijk via het Creative Europe programma of de Europese Onderwijsruimte.

Presentatie cultuur en mediaprioriteiten Portugees voorzitterschap

De Portugese Minister heeft de prioriteiten van het Portugees voorzitterschap in de eerste helft van 2021 op het gebied van cultuur en media toegelicht. Het Portugees voorzitterschap is onder andere voornemens Raadsconclusies over het Audiovisueel en Media-actieplan van de Europese Commissie aan te nemen en een beleidsdebat over cultureel erfgoed en financieringsbronnen tijdens de OJCS-Raad in mei te organiseren. Andere prioriteiten zullen cultuur en sociale cohesie, cultuureducatie en de toekomst van journalistiek zijn.